

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Núm. 1857 ————— Any XXXVI

BARCELONA, 31 DE JULIOL DE 1914

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims ————— Atrassats: 20

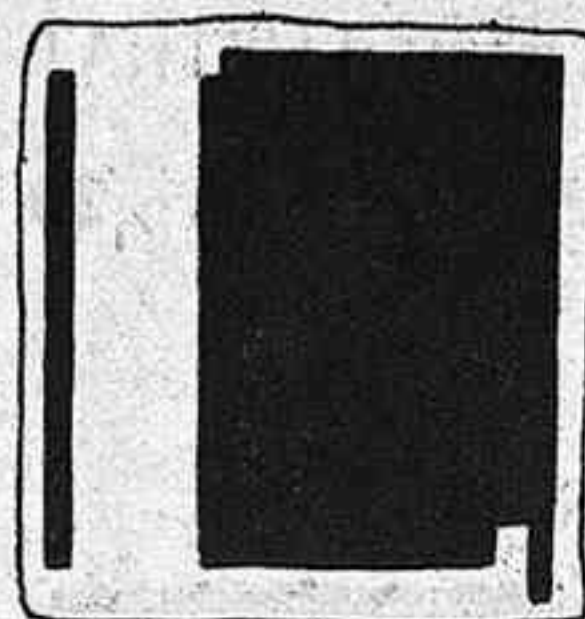

EL GOÇ, AMO DE BARCELONA

—Qui no s'ènrabia, al veure que les potències europees estàn tant rabioses?...

Pànic

ES engrinyes entre l'Austria i la Servia han repercutit formidablement per tot el món financer.

La nostra Barcelona no podia restar a cobert d'aqueix sótrac econòmic, i heus-aquí que, quan més confiats estavem, en ple engrescament d'abundors i de riquesa pròximes, ens ha sobtat la pertorbació fondíssima de totes les Borses de la terra.

La nostra, més xica i menys resistent, ha tingut uns instants d'alarma, dels que formen època.

Els catalans tenim un mot que expressa a meravella l'estat actual dels nostres financers. Aficionats com som a les paraules gràfiques, sentim una veritable desesperació en no poguer-lo escriure. És millor que *arronsar-se* i que acovardir-se, i indica l'influència de les depressions anímiques en els órguens del cos humà, sobre tot en aquell on semblen radicar les energies i el valor.

El fet és que en la nostra *plaça*, regint-se per les altres *places*, s'és entregada al pànic.

La Renda francesa ha baixat com no s'havia vist mai en trentacinc anys, i això ho diu un diari absolutament seriós. Ignorants de totes les lleis financeres, a les quals pot obeir aqueixa depressió de la Renda francesa, però convençuts de que les coses que no més succeeixen cada trentacinc anys són excepcionals i greus, ens hem apresat a notificar-ho als nostres llegidors rentistes, sense intentar cap mena de comentaris, que podrien resultar cruels.

Lo cert és que davant les piçarres de les cases de banca, com ahir davant els cartells dels *toros*, la gernació s'hi renova amb una avidesa que fa escruixir.

Mai de la vida ens hauríem cregut que les oscilacions bursàtils *afectessin* a tanta gent. Se veuen senyors digníssims que's graten el cap sense consideració en plena via pública.

No és pas gens tranquilitzador aquest gest, que pot significar la ruina de moltes famílies que fins ara nedaven en riqueses i en benestar.

En els nostres establiments de crèdit les cares són llargues i pàlides, i el «Casino Mercantil» s'és vist i es veu enormement concorregut, sense que's respectin les festes de guardar. No's reposa ni es viu mentres la menaça d'una guerra europea estigui sospesa sobre les caixes de cabals.

Tots els valors baixen d'una manera ràpida i desconsiderada, i hi hà perill de *quiebras*, daltabaixos, tancaments i altres trastorns.

El remei tindria que ésser ràpid, si no's vol sofrir un terrible desengany, precisament la vetlla de nostra Exposició d'Indústries Elèctriques; però no és pas possible que la pobre influència de la diplomacia espanyola arribi a desarmar a les nacions plenes de susceptibilitat i d'ires. Per això no s'acut en súplica a cap dels nostres diputats. El remei està en la serenitat i en la templança. Això, sor-

tosament, no'ls ha mancat, als nostres financers, i esperem que'l mateix pànic bursàtil pot tenir una felix influència en la pacificació dels esperits belicosos. La Borsa i el canó no estàn pas massa en desacord.

Ens en alegrariem pels pobres barcelonins afectats pel conflicte.

Dóna angoixa veure'ls reunits en formiguer tractant de que no baixin els *Alacants*, els *Norts*, les *Frances*, l'*Exterior* i l'*Interior*, i tot el paper cotitzable.

En els *corros* hi havia homes dedicats exclusivament a sostenir l'esperit del mercat. Es cercava amb desesper una reacció, com si la Borsa fos un malalt del còlera.

Mes els venedors i compradors estàn pendents de les paraules del Tzar, del gest del Kaiser, de les mobilitzacions, dels moviments d'una cuiracat i de qualsevol indicati que'l telegraf ens trameti.

Jo m'escruixeixo pensant què fóra del meu seny, si a casa, un dia, per la nostra dissort, estessim pendents de l'Austria, del Japó o de Mèxic, per a saber si l'endemà podrem anar a la fleca.

Pobres financers esclaus d'aqueixes ambicions internacionals, mai seràn prou planyuts!

Nosaltres, no obstant,ensem amb certa filosofia que cal que arribi un dia per a cada hu.

Lo més sanejat en les circumstancies actuals és, sense llei de dubte, el periodisme.

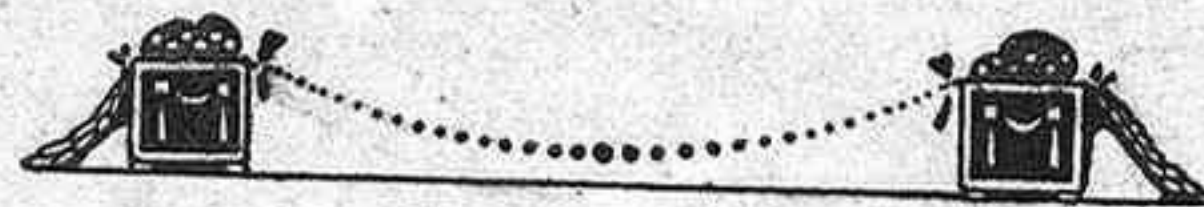
Al pensar que, si estalla una conflagració europea, els diaris faràn el séu agost, ens priva d'entristir-nos excessivament per l'estat deplorable de les finances.

Una formidable guerra com la que s'espera pot donar interès a les nostres cròniques (evidentment ensopides), i treball a moltes plomes rovellades, i ocupació a molts escriptors en vaga. Tenim perfecte dret a l'egoisme professional.

De totes maneres, no s'hauria de perdre l'esperança, i si, per a evitar pànics, cal barrar la Borsa i el Borsí, i ficar un tipu de canvi regulador, moderat i lògic, que dongui temps per a saber si anem o no al desastre premeditat, que's faci sense vacil·lacions ni esperes.

En fi, jo no'n sé res; però el públic té dret a conèixer la meua opinió.

P. BERTRANA

Postals

La rialla enjogassada
que en ta boca perfumada
a cada instant hi floreix
m'estimula tant el viure
que, no més per veure't riure,
tota ma vida es daleix.

*

Amb el teu vano discret
tapes la boca riallera,
quan un riure satisfet
vol sortir i no té espera.
Jo el teu vano ésser voldria
i, al volgué el riure amagar,
ta boca me besaría
com al vano sol besar.

LL. SUREDA PARADÍS

Lo que desapareixerà de Montjuïc, amb motiu de l'Exposició de 1917

La font dels Tres Pins

Sapigut el camí de la *Font del Gat*, el camí que, iniciant-se al cap-de-munt dels carrers del Roser i d'en Salvà, passa arrant del Parc Laribal, no és possible que us erreu; un gran pebrer bort, amb ses branques caigudes i amb sa forta aroma us servirà de senyal per a quan tingueu de deixar-lo. Si el pebrer no fos prou, hi hà un lletrer a dalt, a l'esquerra, damunt del vell fustam d'una tanca primitiva, un lletrer pintat de negre amb caligrafia barbre que diu «Font dels Tres Pins». I ja no us calen més instruccions ni més *Baedeker*. Pujant sempre, passareu per entre uns *jocs de dames*, d'hortets i de barraquetes de llauna, i arribareu a la desitjada font, una de les més populars de Barcelona. i sens dubte la més pintoresca i alegre de quantes a Montjuïc existeixen.

A l'entrar, enfront mateix del camí, com una temptació, encepogareu amb el taulell de l'aigua. La tasteu i podreu observar que és humida com quasi totes les aigües; que's deixa beure, que retorna i que és capaç d'atemperar el ví a les vostres frescals necessitats. Darre- ra del taulell, un troç enllà, hi hà la barraca amb honors de casa; a un costat, una petita esplanada per a la ballaruga dominical i, a l'altre, les taules de pots i bancs per a fer-hi les berenades de reglament. Un petit llum d'acetilè penjat a la soca d'una vella acacia us il·lustrarà respecte a les saturnals que allí deuen celebrar-s'hi de part de vespre.

Una dòna i un home regenten l'establiment. La dòna és una bona moça que comença a tenir alguna primavera, però amb indiscutibles vestigis d'una hermosura

gens vulgar i amb un cabell, (que jurariem és ben séu), sedós, abundant, negríssim i lluent com encenalls d'èban que'ls haguessin embarniçats amb barniç de durada. Es veu que la pràctica del viure l'ha feta tornar quelcom desconfiada; per això no us arreglarà l'amanida de bacallà esqueixat fins que us tindrà ben segurs, ben asseguts a taula. L'home és un home escardalenc, simpàtic, complascent amb tothom, que viu i es desviu per l'honra del restaurant i que ha arribat a distingir, d'entre'ls parroquians, els que volen tovalló per a aixugar-se els bigotis, els que tant se'ls endona, i els que invariablement se'ls aixuguen amb la mànega. Lo que ell vol és que li alabeu el menjar i que us acabeu tota la racció que us porta, encara que no'n tingueu ganes, única manera de acreditar-li degudament el «*merendero*».

Completen la *natura viva* d'aquell deliciós paisatge unes gallines que picotegen d'aquí i d'allà; uns cabridets que juguen i s'empaiten i s'enfilen als bancs per a demanarvos un moç de pà; un llorito engaviat que ha apres tots els tangos de moda del piano de manubri, però que no'n canta cap perque està massa enfeinat amb la patata bullida; i un goç pelut que sempre geu i que costa molt saber si dorm o no, car té els ulls tant amagats entre'ls rinxols del séu pèl lleig que no se li arriben a distingir.

Encara que d'aqueixa font se'n diu dels Tres Pins, i els tres pins hi son en realitat, l'arbre que hi predomina es la figuera. Set, vuit, nou figueres volten la casa, donant-li protecció... i figues quan es el temps. Lo cert és que quan hi sou no us en mouríeu. Ara perque l'ombra hi és agradable, ara perque es gira un ventijol reconfortador, ara perque la posta de sol cap a Sant Pere Martre és atractiu, ara perque ha de començar el

SIRENA

—S'ha d'anar molt en compte amb els joves banyistes... Com que tots van vestits igual, ana mai sab si parla amb un pelat o amb un mil·lionari.

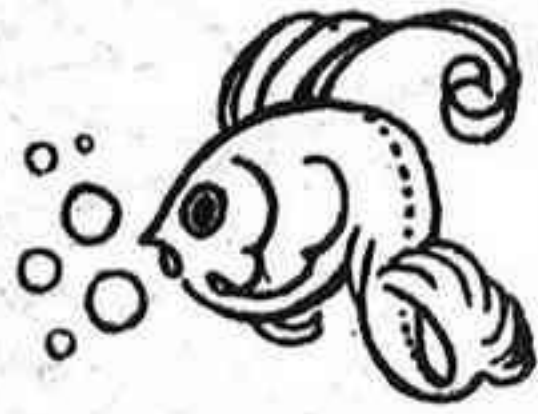
màgic espectacle de l'encesa de llums a ciutat, sembla que us hi estaquin. Nosaltres confessem que si ens en havem anat ha sigut pel gust de tornar-hi. Hi tornarem a primers de setembre, al temps de les figues; però aleshores hi anirem de bon matí, amb la dona i la mainada; ens farem servir un xacolate ben espès, ens hi menjarem tres dotzenes de les de coll-de-dama al darrera, i ho remullarem tot amb aiguardent del dolç que és lo que hi và millor.

De pins, ja n'hi hà més, de tres; són allà a la vora; però són més amunt, Pugeu una petita rampa en zigzag, una rampa teatral, escenogràfica, i ja sou a la vista del castell maleit. Allí us trobeu amb un bosquet alegre, en una pendent suau guarnida de grans roques ametllades que treuen patriarcalment el cap entre la terra, com

si en l'antigor algun cíclop-gegant les hagués clavades allí expressament per a anar-hi a fruitir la bellesa dels caps-vespres assegut amb l'estimada. Els geòlegs historiaris asseguren que aquell terreny està sembrat de fòssils, especialment de *pectens*, *conus* i *turritel·les*; els profans no hi sabreu veure sinó llaunes de sardines buides, espines de bacallà, potetes de conill, papers untats i cloves de musclos i caragols.

La Font dels Tres Pins és, de totes les fonts de Montjuic, i ens atrevirem a dir pot-ser de totes les dels voltants de Barcelona la que convida més a les expansions dels enamorats: aprop del cel, aprop del mar, un fons de ginesteres, ombres de pins, seients naturals, llits d'erba, aromes, redós, misteri, atmòsfera timolada... Allí els mascles i les fembres s'abracen i es besen senzi-

llament, naturalment, amb sana voluptuositat, sense malícia. Per a semblar una escena de l'illa de Lesbos, d'aquelles que'ns descriu en Longus en les seves poètiques pastorals, sols caldria que les dònnes deslliuressin infants a l'intemperie i que les cabres, que tampoc n'hi falten, els alletessin dessota les taules de menjar.

La guerra europea

En aquests moments, mentres escrivim aquestes ratlles, se reben noves de que ha esclatat la guerra entre Austria i Servia.

Ignorem encara quina extensió adquirirà aqueix conflicte i quines nacions intervindràn en ell; però, sigui com sigui, l'hora actual és una hora d'enorme inquietut precursora de tràgics esdeveniments.

La vella Europa està en perill de convertir-se en un mar de sang i de carnatge. El conflicte austro-servi, que comença a resoldre's amb la força de les armes, ve a ésser com una cerilla encesa al cim d'un barril de pólvora destapat.

No és pas impossible que no passi res; però totes les probabilitats són de que'l misto caigui i determini la formidable explosió.

Sols la por, la por o lo cruel i mortífera que resultaria una conflagració entre les potencies millor armades i més terriblement dispostes per a combatre, pot devenir l'últim fre mantenedor d'una fictícia i injusta neutralitat enfront de la lluita recent entaulada.

Una dèbil esperança resta, i és de que sigui decretat el sacrifici de Servia als interessos d'Europa si aquests logren sobreposar-se als odis i a les rancunies històriques.

No creiem que'l proletariat internacional pugui dependre's de tota resquicia de patriotisme ni tingui encara una organització prou forta per a anular les impulsions guerreres i els imperialismes venjadors.

No hem de trigar gaire a veure com se resol aqueixa menaçadora situació. Quan aquestes ratlles vegin la llum tal volta ja estigui tot perdut i els fatals pressagis siguin confirmats, o encara perduri l'esgarriança d'incertesa que actualment ressegueix el món.

Lo que no veiem possible és que hagi retornat la serenor als nostres cors pacifistes ni a la consciencia dels diplomàtics agressius.

Si, el mil noucents catorze pot resultar un any de gran transcendencia històrica i nosaltres uns espectadors de la guerra més horrible que ha devastat la terra. I això, en veritat, dóna a cada instant que passa i a cada palpitació telegràfica un valor inmens, i no és estrany que visquem anhelants, amb l'ànima encuriosida, els ulls astorats, com qui sent apropar-se un fantasma afrós, l'aparició del qual no era temuda perque no era esperada.

L'amo.—No sé perque s'ha d'anar a fòra al estiu?... Tant bè que estaria jo, ara, al despatx!...

El dependent.—No sé perque s'ha de treballar al estiu?... Tant bè que estaria jo, ara, a la torre!...

Una altra *ideica*

L'Ajuntament necessita quartos.

La notícia, segurament, no estranyarà a ningú, doncs, si avui això de necessitar quartos és cosa que li ocorreix a tothom, com no ha de succeir-li a una corporació, pobreta!, que l'any passat—és un petit exemple—va veure's obligada a gastar, no més en cotxe, per a que'ls senyors regidors poguessin passejar-se dignament, la gens despreciable quantitat de cent trentadós mil setcentes set pessetes?...

Sigui això, sigui allò, lo cert és que l'Ajuntament necessita quartos i, posat a buscar d'on podia treure'ls, ha tingut una *ideica*.

¿Cuála?

Heuse-la aquí, esplicada en termes brevíssims.

La propietat—s'han dit els senyors regidors—veu amb molta freqüència augmentat el seu valor sense que'l propietari hagi hagut de fer res per a aconseguir aquesta millora. Una casa que l'any passat valia deu mil duros enval ara quinze mil; un camp que ahir fou comprat a vint cèntims el pam és ara venut a tres pessetes.

Això, la corporació municipal està en el cas d'explotar-ho. I la millor manera de fer-ho es crear un nou impost aplicable a la propietat, millorada, com hem dit, i favorescuda per la natural evolució dels temps i de les coses.

Amb aquest fi i objecte l'Ajuntament practicarà una investigació seria i detinguda sobre l'augment de valor experimentat per les finques, i preguntarà al propietari: —¿Perquè la seva casa val avui una tercera part més de lo que valia ahir?... ¿Com és que d'aquest pis en treu vostè'l doble que abans?... A què's pot deure que aquest terreno hagi vist en poc temps triplicat el seu preu?

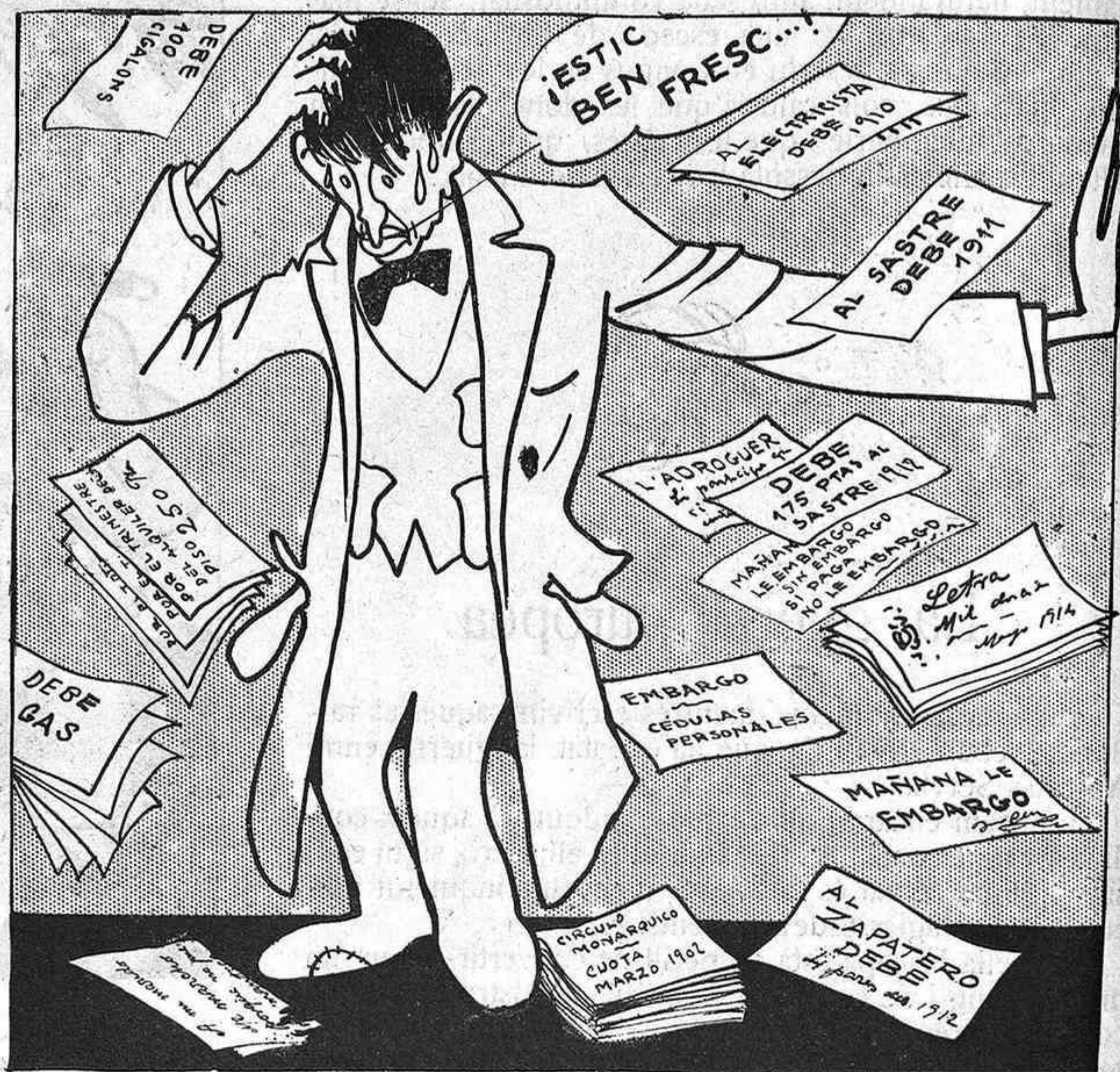
I segons lo que d'aquesta informació en resulti, l'Ajuntament inclourà al propietari en la tarifa tal o qual del nou impost...

I... *colorín colorado*. D'aquesta feta els propietaris quedaràn degudament castigats, l'Ajuntament sortirà d'apuros i en el vinent pressupost municipal la partida «Cotxes» podrà ben bé elevar-se a dues o tres centes mil pessetes...

La pensada de l'Ajuntament barceloní ens sembla molt justa i molt oportuna; però, com que una cosa en porta una altra, nosaltres també hem tingut una *ideica*; *ideica* poc complicada i completament nova i que, aprofitada degudament, pot ésser per a l'erari municipal una copiosa font d'ingressos.

De què's tracta?

Desempenyant amb molt lluiment el càrrec d'edil,

Un que's queixa per vici

d'uns quants anys an aquesta part han passat per la Casa Gran infinitat de persones.

I s'ha observat, en no pocs cassos, un fenomen singularíssim. Ciutadans que abans d'ésser regidors vivien amb la major modestia, una volta ungits amb l'oli del sufragi, han sigut tots uns altres.

Del quint pis han baixat al principal, han canviat d'indumentaria, han pres criada i cambrera, han adquirit torre i de les apretures d'abans han saltat com per miracle a l'opulència.

Aquest es el rengló que al nostre entendre podria explotar l'Ajuntament. Aplicant a aquests honorables patricis el mateix procediment ideat per a els propietaris, ¿què més senzill que crear un nou impost sobre el millorament de posició dels senyors que han sigut uns quants anys regidors?

El sistema d'investigació ja l'hem vist. Els empleats del ram cridaríen als ex-regidors que figuraríen en la llista oportunament formada, i d'un a un els dirien:

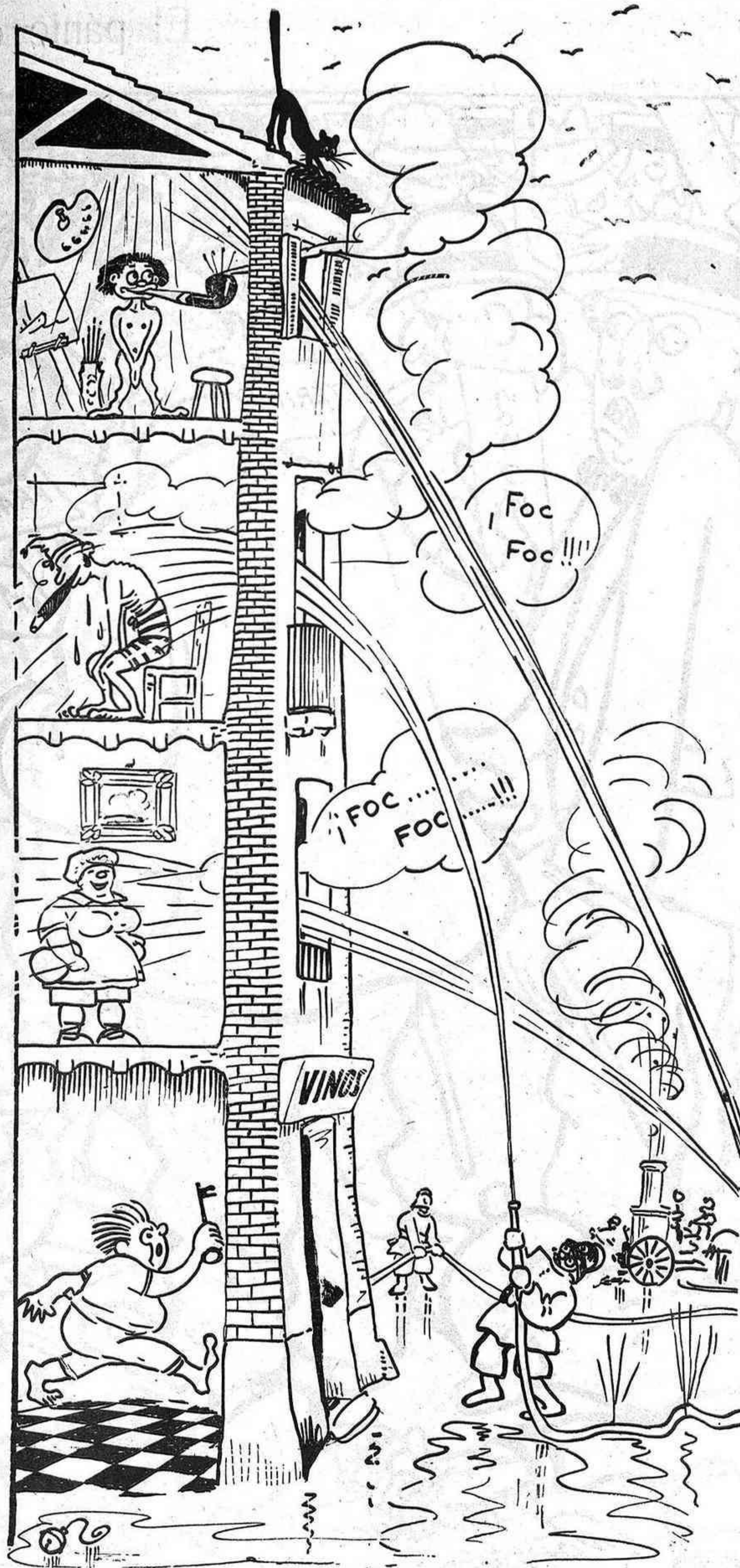
—¿Com s'explica que vostè ahir no tingués sobre què caure's mort i avui nedi en l'abundancia?

¿D'on l'ha tret la torreta de Sant Gervasi?

¿Com l'ha guanyada la casa de l'ensanxe?

¿A què's deu que ara talli cupons i vostè i els seus vagin tan macos?

I una volta aclarits aquests punts, que moltes vegades deurien donar bastanta feina, se senyalaría a cada hu, per millorament de posició, la quota que segons llei li correspongués... i *tuti contenti*: la justícia quedaria regularment satisfeta i el tresor municipal rebria un bonic reforç.

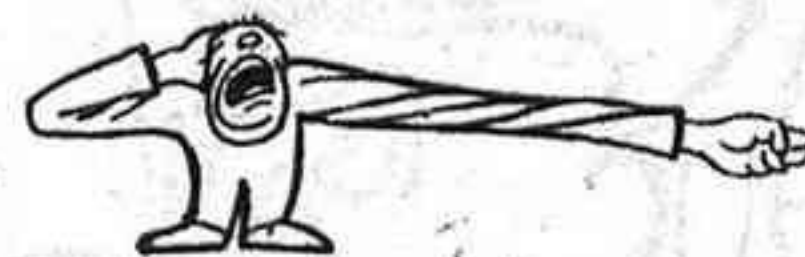
Sistema còmode i barato per a pendre dutxes: Cridar als bombers

Fa la *idelca*?

Nosaltres la creiem molt acceptable i convençuts de les seves excel·lències la entreguem confiats a la consideració dels senyors que constitueixen el Municipi.

¿No n'hi haurà un — naturalment, dels que no tenen torre caiguda del cel, ni tallen cupons sospitosos ni s'han mudat sobtadament de pis — que s'afilli la proposició i la defensi?

MATÍAS BONAFÈ

Viatge d'un any per les cases de dispeses

La primera arrencada fou anar a la fonda, sols a dormir-hi, i menjar avui aquí, demà allà i l'altre acullà. Però la cosa resultava cara, ensemps que incòmoda. La casa de dispeses s'imposava.

La primera que conegué, encara que no completament, la nostra viatgera, fou en un principal del carrer Nou de Sant Francesc. La mestressa, al admetre-la, li feu un perllongat elogi de la netedat. Després li parlà dels demés hostes: una holandesa que feia de mitja mestressa d'una taverna cosmopolita de la Rambla de Santa Mònica i un matrimoni misteriós que sols sortia de nits; però, com que pagava puntualment i ningú, fora del vigilant, els veia, no deshonrava la casa.

Amb tot i l'elogi a la netedat, la nostra heroïna es trobà amb que'l llit era ple de *xinxos*, com deia ella, lo qual li produí una profunda paüra i valgué a la mestressa una enèrgica protesta i viril recriminació.

Canviat el llit, pogué, durant uns dies, disfrutar de les magnífiques vistes que des del seu balcó s'oviraven; però els *xinxos* que eren amagats al llit se refugiaren al tocador i la vida es feu impossible en aquella casa, de la qual marxà darrera d'un bastaix que havia ficat en un carretó tots els seus bagatges.

Del carrer Nou de Sant Francesc passà a un principal del carrer dels Banys, pis molt ben montat i d'una netedat absoluta.

La mestressa d'aquella casa era certament una cosa estranya. Se deia *Jesusa*; havia corregut la Seca, la Meca i la Vall d'Andorra, acompanyant una artista, i de les propines dels admiradors i de les mans foradades de l'acompanyada n'havia tret lo necessari per a muntar l'establiment.

El pànic dels borsistes a Llotja

Primeres "baixes" sensibles que ha ocasionat la guerra servio-austriaca

Vivien allí una mare i filla de les quals podia dir-se allò de

«Pussa la madre,
pussa la hija,
pussa la manta
que las cobija;»

però que, després de tot, o siga suprimit l'indicat vici, eren persones de bé, perfectament relacionades amb socis del «Liceo», «Equestre» i «Caçadors», i amigues de fer un favor si es presentava.

Hi havia també un matrimoni vell. L'home malalt i mig lelo, i ella vella, resignada i amb sense més ambició que la de que'l seu marit estigués ben peixat i satisfet.

Les dues fulanes abans citades marxaren a Madrid; uns dependents de la casa del davant començaren a fer babarotes a la nostra amiga; la *Jesusa* es posà malalta, i amb tot això i les queixes de l'amo dels dependents, el propietari de l'immoble donà ordre de desallotjar, i la casa de dispeses se traslladà a la Ronda de Sant Pau.

Per aquests dies la viatgera s'enfadà amb el matri-

moni, i darrera del seu bagul parà per poc temps en el niu d'una vella de la plaça del Bonsuccés, que's dedicava a matar de gana a segons tinents i estudiants pobres.

Renyiren desseguida, perquè l'una es queixava dels aliments i l'altra de la moral.

I altra vegada amb els vells, a la Ronda de Sant Pau. Allò sí que va ésser un calvari!... Quatre persones menjant de lo poc que una pagava!... L'home, malalt; l'altre morint-se, i la nostra personeta fonent-se com un ciri cap per avall.

Per fi tingué de dir prou. El cor se li trencava; però lo primer és lo primer.

I ja som al carrer Nou de la Rambla. A aquest carrer hi hà una artista que's dedica al noble art de llogar habitacions; an allí trobà redós; no s'hi estava malament; ningú es ficava amb ningú i hi hauria fet estada, sinó fos que cada dia se li atravesava més la menja de fonda, i en aquella casa es donava llit, però no minestra.

I d'allí a cà la Maria; aquesta bona senyora és mare d'una dançarina. Quan aquesta és aquí tot và com una seda; quan aquesta no hi és, vénen les empentes.

Ella és neta com la plata, i com a defecte sols té una miqueta massa d'afició al mam, que devegades la tomba i li fa fer estropicis.

Company de dispesa: un mestre de ball molt vell i gras que passa mig matí treient la bilis i tot el vespre prenent copetes de «Cazalla».

Després d'uns mesos d'estar-hi, va deixar aquelles vistes sobre'l carrer de l'Olm, i va traslladar-se més avall del carrer Nou.

La nova casa era fins posada amb luxe; allí conegué a uns domadors de tigres, a una franceseta molt grassa, a una franceseta molt magre, a cinc o sis homes, a cinc o sis dones, a una barraca de Montjuic i a set o vuit coses més, totes elles instructives encara que no agradables.

Ara se n'ha anat a passar l'estiu a fòra, quan torni seguirà l'expedició.

MONI

L'UNIC PAPER EN ALÇA

-Com estàs d'interiors, noia?

COSES DE BARCELONA

PIÇARRES I PIÇARRETES

Amb motiu d'això de la guerra europea, que sembla que acabarà per ésser un fet, perquè hi hà molta gent interessada en que ho sigui, les redaccions dels diaris han tornat a penjar al carrer les cèlebres piçarres anunciadores d'horrors i malvestats. Els ciutadans s'hi aturen, llegeixen, fan corro, comenten i, de passada, aprenen quelcom de geografia. Ara molts d'ells, mercès a les piçarres, saben ja que Belgrado és la capital de Servia i que la frontera d'Austria, per aquell cantó, la constitueix un riu caudalós que té per nom Danubi.

I amb l'emoció produïda per les piçarres dels diaris ha coincidit l'emoció que produeixen les piçarretes de les cases de Canvi, Borsa i Banca... Per elles sabem que hi hà uns valors que'n diuen «Norts» i «Alacants», que han oscilat al punt de fer tremolar les columnes del saló de la Llotja; per elles ens enterem que hi hà un paper nomenat

Interior, que s'aguanta ferm per ditxa nostra, i que'ls «francs» han arribat a dos i mig, lo qual resulta una vergonyosa vergonya per M. Poincaré i una satisfactoria satisfacció per Don Alfons.

Davant les piçarres dels diaris hi batega encuriolit el cor del poble; davant les piçarretes dels banquers s'hi esmolen els ullals els llops de les nostres finances i els que tenen més por que quartos.

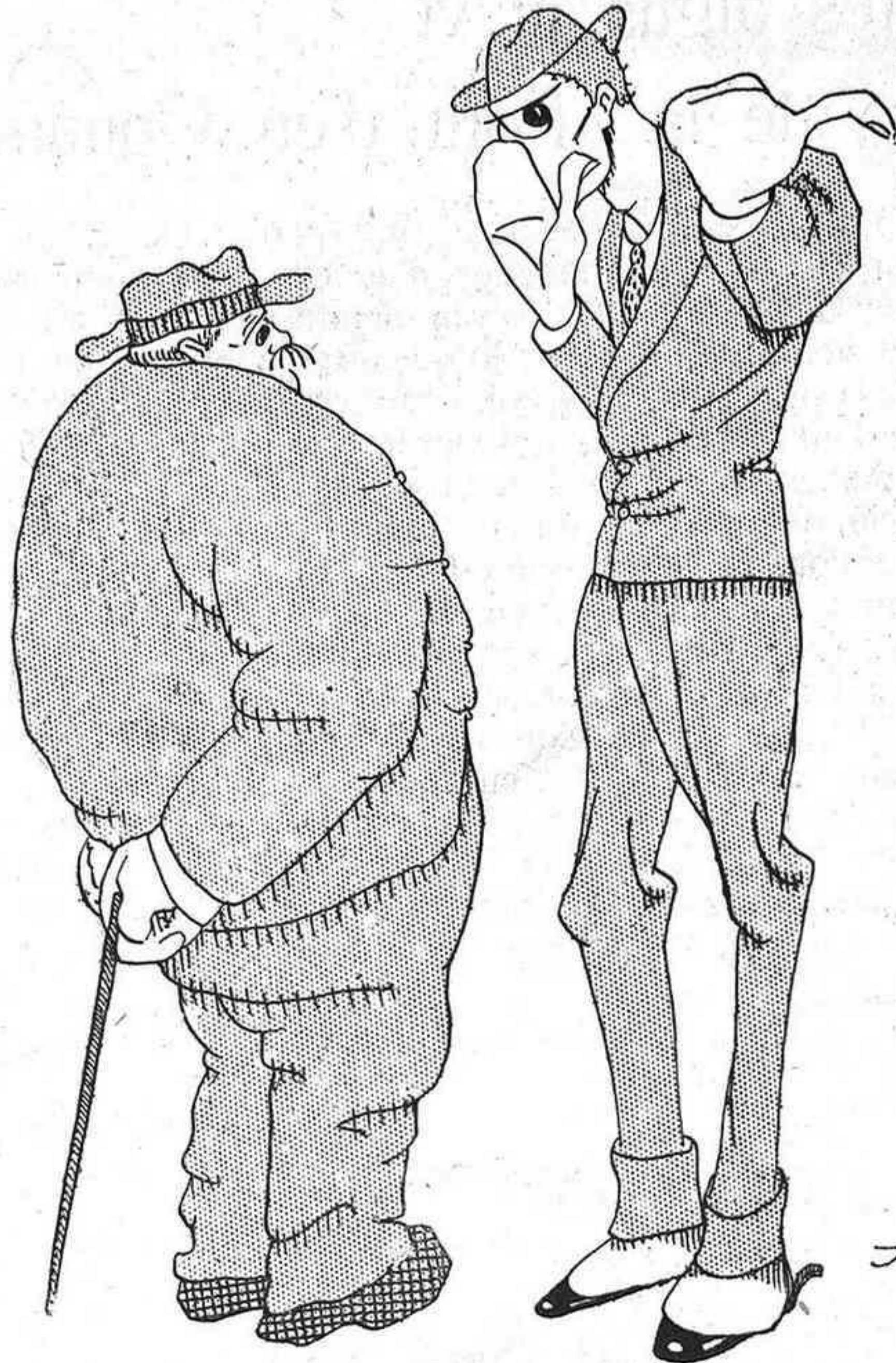
Els diaris pengen les piçarres a l'alçaria dels hostatges respectius. Las Noticias la col·loca als baixos, i és gran, per a que tothom hi càpiga; per això és també la més llegida. El Poble Català la posa al primer pis i els miopes ja no hi arriben. El Liberal la penja prop del terrat, i és clar, no la llegeix ningú per por d'agafar rampa al clatell. Els borsistes i banquers, en canvi, tenen tots les piçarretes a peu pla, elegants, còmodes. A cà'n Marsans, a cà'n Garriga Nogués escriuen cada dia, a mitja tarde, el «cierre», que ve a ésser l'última hora, con la grave cogida, i que ja fa alguns dies no pot ésser més tràgica per la gent de diners.

La piçarra i la piçarreta s'han fet mestresses de l'esperit ciutadà; la piçarra i la piçarreta porten avui l'intranquil·litat a les famílies pacífiques; la piçarra i la piçarreta es barallen a veure quina de les dues porta més horrors i més debacles. I val a dir que, per ara, guanya la piçarreta.

El fet és que als barcelonins ens toca menjar guix una temporada.

Molt serà que'l poguem pair.

XARAU

—Anava a comprar llomillo fresc, i el cançalader m'ha dit que ja no maten.

—Que no maten?... Aneu-s'en a Servia!

Donat l'ensopiment teatral que regna a Barcelona, degut als aclaparadors efectes caniculars, creiem prudent donar, en comptes de l'acostumada revista, unes quantes noves fresques... fins a cert punt.

Se'ns diu que la notable companyia que dirigeix l'eminent bariton Sagi-Barbà ha debutat amb grandioss èxit a l'Uruguai, havent firmat un contracte per dos anys per a fer una *tournee* pel Centre d'Amèrica, i pel Nort fins a Nova-York.

L'empresa dels festivals de La Garriga (Teatre de la Naturallesa) ha encarregat a l'eminent artista Olaguer Junyent la confecció del cartell anunciador de les dues funcions projectades.

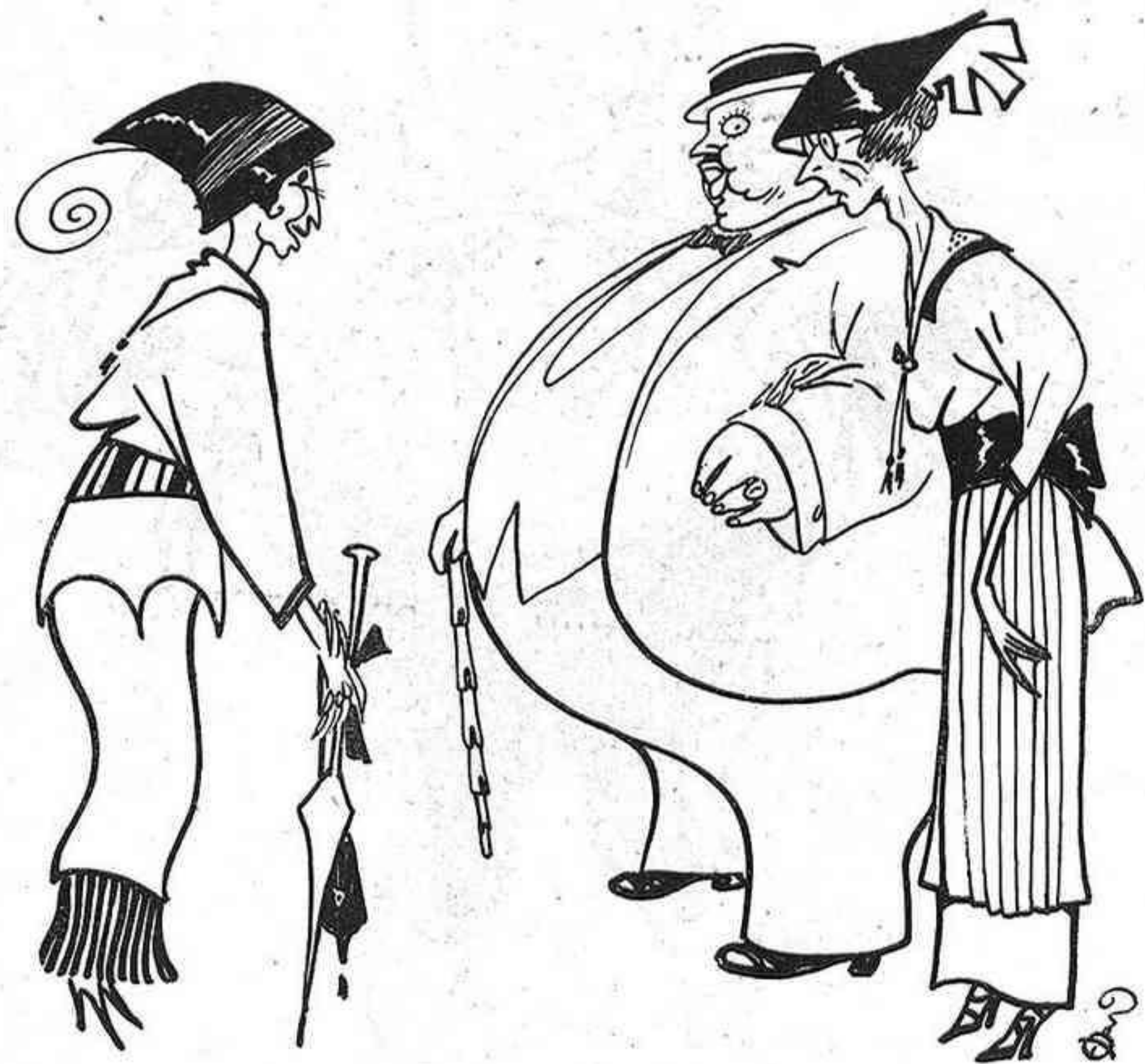
S'assegura que'l notable actor genèric Alexandre Nolla tornarà a fer català en el vell teatre del Pla de les Comedies, durant la pròxima temporada de tardor.

Ens en alegràriem.

Ahir, dijous, degué tenir lloc al «Tivoli» l'estrena de *Don Gil de las calzas verdes*, partitura del mestre Bretón.

En el número pròxim podrem dir ne quatre paraules.

Demà, dissabte, debut al «Novedades» de la simpàtica i celebrada cupletista «La Fornarina».

La soltera.—Quina calor, eh?.. Io, a les nits, dormo no més amb el llençol.

La casada.—Ai, filla, quina sort tens.

Més aigua al vi de la «Font d'en Conna»

Els descendents o successors—pare i fill—d'aquell gran Conna, del fundador d'aquella font nomenada «Font d'en Conna» (1), es van ofendre del nostre article, i van venir a fer rectificar lo que havíem gosat a dir, sobres la picantor del cargol, i van venir tan enfutismats que d'un cop de puny ens van trencar dos vidres.

Aquest fet ens posa en un gran dubte, al fer la rectificació, que voldríem que fos ben sincera.

Segons pel costat que un ho mira, els cargols de la «Font d'en Conna» exciten les passions tal com deiem. El fet de pendre's en tràgic un article que era un reclam per a la meravellosa font, ens fa creure que sí, que exciten. Si el Conna pare i el Conna plançó no haguessin menjat cargols picants, no haurien donat el pas que varen donar. L'anar a trencar vidres a domicili és prova d'una excitació que hi ha d'haver intervingut el vitxo, que és el llegum de que's val en Banyeta, o siga el Barrufet, per a fer pecar o fer trencadiça als que no resen tres pare-nos-

(1) Aquest Conna no sabem si ha existit; però així es comencen les llegendes.

EL FORAT DE LA FERIDA

—Aquí verán, señores, el agujero del esternón!...
Al trasluz se ve la Virgen de la Paloma. Si con esto
hago dinero, me la cuerto enseguida!

tres abans de menjar el cargol, que Déu ens en lliuri.

Per altra part, un bon amic nostre, que'l vàrem enviar a *experimentar-los* per a poguer rectificar amb tots els coneixements, ens va dir «que no picaven ni feien venir cap mal pensament». Ben al revés; diu que al menjar les primeres dugues dotzenes va sentir un defalliment, com si amb un ramet de moradux li acaronessin el llombrigo. No volem dir que an aquells cargols hi posin cascall. No volem ofendre i volem salvar els vidres; però sí que diu, el jove aludit, que si se'n mengen quatre dotzenes li agafa una són que no és d'aquest món. Res d'excitar-se, com havíem dit. Al revés: un esllanguiment i un allunyar-se de les tentacions mundanals i de les vanitats humanes, com si un s'hagués tornat cargol i ho sentís tot de dintre la closca.

Tenim, doncs, que si per una part el cargol excita a trencar vidres, per altra adorm les passions; lo que pot provar que'l bé i el mal no ve del vitxo ni del picant que pugui dúu l'anfivi, ni de la font que l'ha vist cuinar, sinó del temperament de la persona que se'l menja, i amb això queda rectificat tot lo que havíem dit d'aquest assumpte.

Lo que sí diem també que, si en cas de sapiguer de lletra hagués llegit el nostre article, aquell gran Conna, fundador de la seva «Font d'en Conna», home que devia ésser tan trempat, tan serè, tan poc aiguader, i que devia riure amb el ventre i devia suar del clatell, no sols no s'hauria enfadat ni hauria vingut a trencar vidres, sinó que, fent un singlot que s'hauria sentit des del Castell, ens hauria dit:

—Demà els convido. Que tirin més vitxo als cargols, i a darrera un bon plat de ceba, amb pebre vermell i més vitxo, i després aigua... del celler, i després... veurem lo que passa.

Però avui dia, els amos d'avui, de la manera que's prenen les coses i defensen aquelles aigües *timbades* per refrescar el vi, no'ns estranyaria que arribessin a trobar-hi *sulfats* i *calcios*, i que en lloc d'anar-hi a menjar cargols a la patarrallada hi anessin a fer un *saison* d'aigües els nostàlgics i els neurastènics.

El que s'ofèn perque li diuen que'l séu menjar excita les passions no ha nascut pas per tenir una font. Li correspon tenir sanatori.

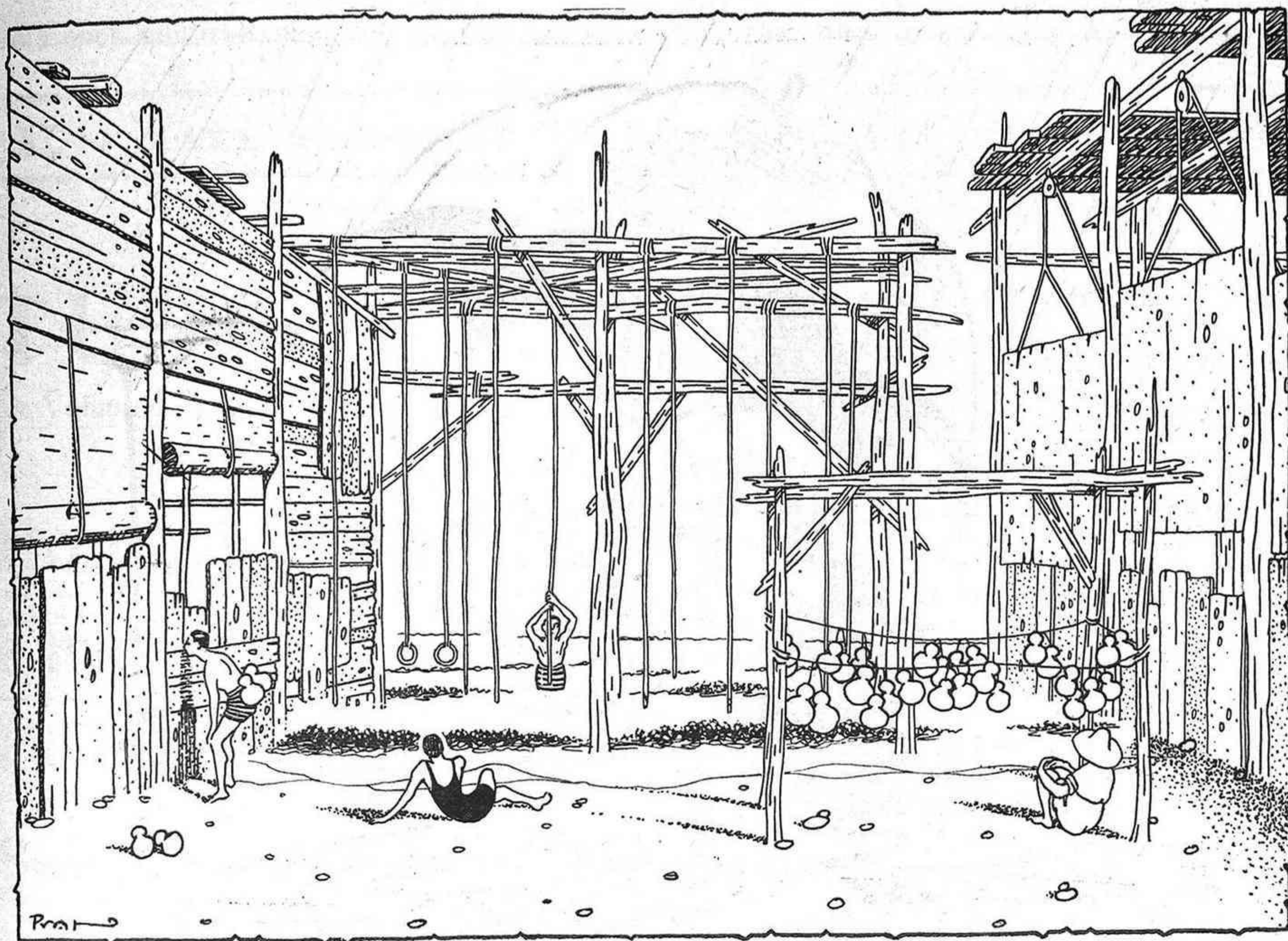
No ho permetis pas, oh gran i antic Conna!... Ja n'hi hà prou de llocs per a curar-se!... Que n'hi hagi un per emmalaltir-se amb porró, amb esqueixada, amb vi, i sobre tot amb el cargol, i picant. Oh, Conna, com més millor! Que tu no vas fundar la font pels sarnosos ni pels *herpètics*, sinó pels fabricants de races. I el dia que no tirin pebre a la teva font catalana, surt de la tomba, agafa la taça, fes el singlot i trenque'ls-hi els vidres!

Els caballots britànics.

L'altre dia, a Londres, una sufrageta que's passejava per la «National Gallery» va fer mal-bé, a ganivetades, el retrato del gran escriptor anglès Tomàs Carlyle, pintat per sir John Millais.

Interrogada la furiosa dama, va declarar amb la major

COSTAS, LAS DE LEVANTE!...

Vista panoràmica del Mediterrani, desde molts punts de les nostres belles platges llevantines

frescura que amb el seu acte havia volgut venjar el nou empresonament de la *caudilla* de les sufragetes, la guillada senyora Pankhurst.

Pobre Carlyle!... Ves qui li havia de dir que una partidaria del sufragi femení li faria, amb el temps, una cara nova!...

I la veritat és que, la *cara nova*, probablement més hauria valgut que la sufrageta se l'hagués fet an ella mateixa.

Perque, fins ara, totes les individus d'aquesta agrupació de les quals hem vist el retrato eren, amb perdó sigui dit, no tablement lletges.

D'un articlet contra'ls goços, publicat per aquell cèlebre diari que'l lector ja sab:

«Los laceros no se ven por ningún lado y los canes andan sueltos...»

Perfectament. «No se ven por ningún lado». Anem seguint.

«No hay más que ver lo que ocurre con los laceros. Cazan un perro...»

Bona l'hem feta!... Si hem quedat en que «los laceros no se ven por ningún lado», ¿com és possible que poguem veure «lo que ocurre con los laceros»?

Senyor, Senyor!... I que escàs va el sentit comú pels encontorns de la plaça Real!...

I bé ¿que tornem a parlar una mica de l'asfaltat de les Rambles?

No, no: pot-ser ens acalorariem, i, ara com ara, més aviat convenen els refrigerants.

Justament per això, per a refrescar... la memoria dels lectors, ens permetrem tan sols recordar:

Que'l dia trenta de mars va posar-se la primera rajola del ja cèlebre asfaltat;

Que'l vinent dimecres farà un mes que varen suspendre's les obres; i

Que, segons compromís firmat pel concessionari, dintre d'un mes i mig, o sigui el quinze de setembre, han de quedar completament enrajolades *totes les Rambles*, desde Canaletes a la plaça de la Pau.

Vostès se'n riuen?...

Ja ho crec!... Qui no riu, davant d'uns datos tan... graciosos?...

L'Associació protectora de l'Ensenyança Catalana ens ha enviat el Cartell del Concurs que ha obert, el qual, per la seva extensió, ens veiem impossibilitats de transcriure íntegrament.

L'Associació ofereix un premi de cent duros al millor «Compendi d'Historia de Catalunya».

El veredictes es farà públic a primers de maig de 1915.

Apa, escriptors nacionalistes, esmoleu la ploma!...

I la falç, eh!

AIGUA

—Ja convenia que se n'hi barrequés una mica de la dolça, perquè aqueixa és molt amargantala...

Hi hà el projecte d'augmentar la guardia municipal fins a mil places, sense comptar-hi la plaça de Sant Jaume.

Després diràn que'l nostre Ajuntament no és previsor.

Davant la probabilitat d'una guerra europea, llença [al carrer un grapat de municipals més.

Amb aixó i amb l'ajuda de la *Russia*, qui s'atreveix amb nosaltres?

Dilluns passat, un automobilista va atropellar a dos homes.

El causant de les desgracies conseguí escapar-se abandonant el vehícol al lloc del succés.

Ben tonto!... tant bé que ho tenia!...

Podia escapar-se amb el mateix automòbil. Hauria anat més depressa i, de passada, podia haver fet unes quantes víctimes més.

A la plaça de les «Arenas» va haver-hi, diumenge, un gran escàndol amb motiu d'un toro dolent i d'unes *espantás* del «Gallo».

Els estrangers que contemplaren l'aldarull trobaven que tot allò era, realment, molt barbre.

Nosaltres també hi estem.

L'espectacle dels bous és tant barbre quasi com el que ara estan donant les nacions civilitzades amb motiu de la conflagració europea.

Amb la diferencia de que aquest costarà més vides!

Els jaumistes barcelonins han nomenat ja la nova Junta regional.

Com se preveia, el càrrec de president ha recaigut sobre el senyor Junyent, rival d'en Solferino.

A hores d'ara ja'l deuen haver armat cavaller.

I a hores de demà quedarem d'allò més descansats, perquè lo natural i lo lògic és que, davant del conflicte d'Europa, ell i els seus se'n vagin a defensar la catòlica casa d'Austria, el Sant Pare o en Jaumet.

Entre dues nenes del dia:

—Casa't amb en Ramoneda, dona!... Es fill únic, i el seu pare és molt ric.

—Si, però el seu pare podria tornar-se a casar, i aleshores...

—Això rai, casa't amb el pare.

Un home embrutit, lladre i borratxo és portat al Palau de Justicia.

—Vostè es solter?—li pregunta el jutge.

—No, senyor...—Soc casat i amb fills.

—Quina llàstima!

—Per què ho diu?... que pot-ser té alguna filla per donar-me?

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

¡Es un acontecimiento único!

WILLIAM SANDERS, D. M.

TUYO ES EL MUNDO

La Voluntad, la Memoria, la Energía, la Dicha, el Amor y la Riqueza, conseguidos

La enciclopedia más útil para todas las gentes

Hombres débiles, Seres fracasados,

Empleados, Jornaleros, Políticos,

Comerciantes, Enamorados, etc., etc.

**Seis manuales de Energía, de Iniciación
y de Triunfo social**

La Posesión de la Voluntad (El Dominio de sí mismo)

El Secreto de la Memoria (La Posesión del Talento)

La Obtención de la Energía (El Triunfo en Sociedad)

El Evangelio de la Dicha (La Felicidad en la Vida)

La Conquista del Amor (Hacia otro Corazón)

La Adquisición de la Riqueza (El Exito en los Negocios)

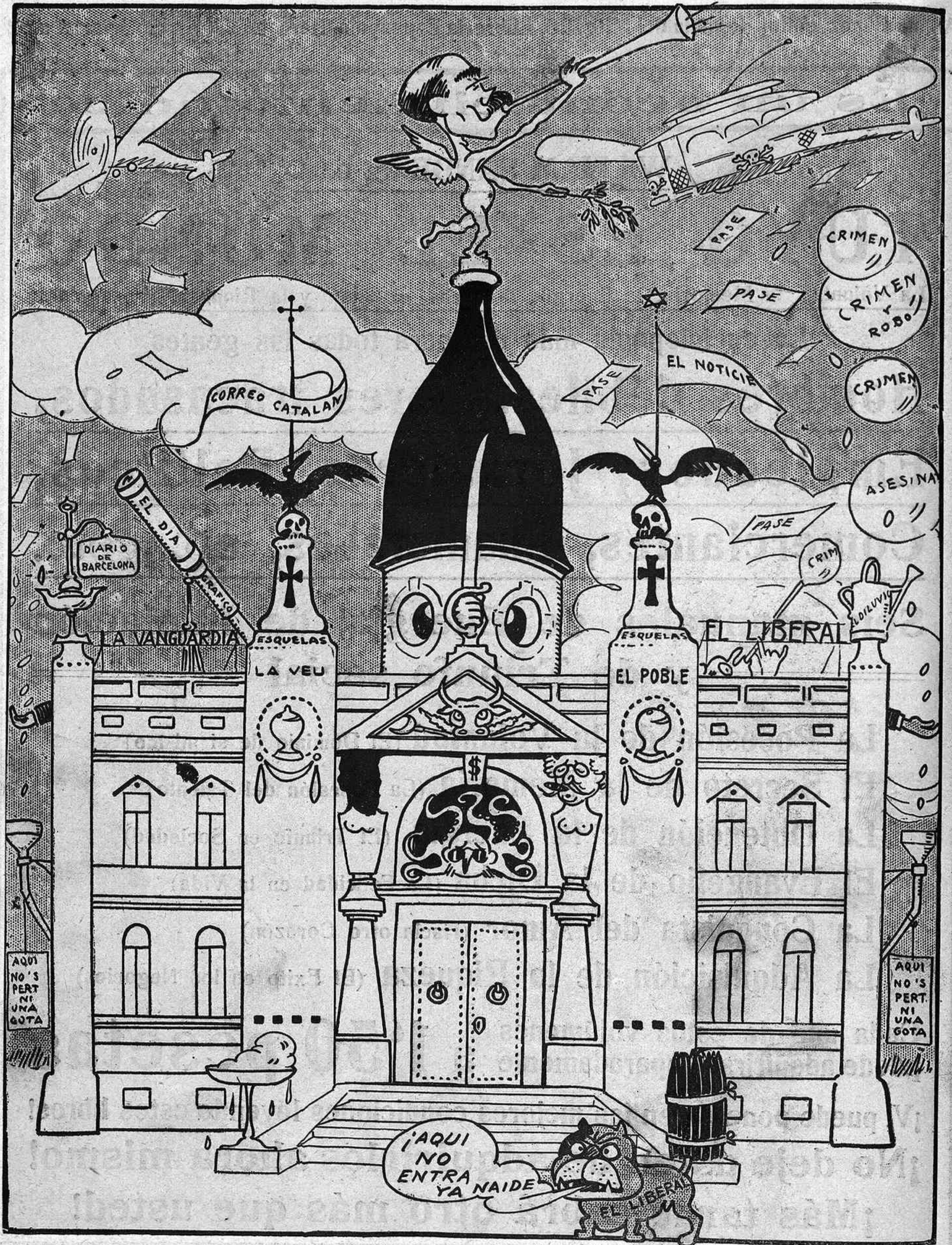
Cada uno de estos volúmenes
puede adquirirse separadamente **a 1'50 pesetas**

¡V. puede ponerse en las mejores condiciones leyendo estos libros!

¡No deje usted de adquirirlos ahora mismo!

¡Más tarde sabrá otro más que usted!

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, ademés, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

PROJECTES D'EDIFICIS PER A LA REFORMA

El Casal de la Premsa